

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 669
Offentligt

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

(Sendes almind. ved henvendelser)
Akt. nr.: 53

MODTAGET

- 4 SEP. 2007 / 3⁴⁰

Den Centrale Indlevering

+ kopi

Vedrørende detentionen i Ilulissat

Til orientering sender jeg en kopi af mit brev som jeg i dag har sendt til Grønlands Politi og Direktoratet for Kriminalforsorgen vedrørende min inspektion af detentionen i Ilulissat den 23. maj 2003.

Jeg vil til samtidig modtagelse sende et eksemplar af rapporten elektronisk til Retsudvalget.

Som det fremgår af brevet, betragtes inspektionssagen herefter som afsluttet.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

KOPI

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

Dato: 03 SEP. 2007

J.nr.: 2003-1230-618
Sagsbehandler: PK3
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 49

Grønlands Politi
P. H. Lundsteens Vej 1
3900 Nuuk

**Vedrørende direktoratets j.nr. 03-1013-245, politiets j.nr. 55PM-10260-00005-04 –
detentionen i Ilulissat**

Ad 2.1. Anvendelsen af toilet- og baderum til madlavning/opvask

Den 30. november 2006 afgav jeg en opfølgingsrapport nr. 2 vedrørende min inspektion den 23. maj 2003 af detentionen i Ilulissat. Om de hygiejniske forhold i detentionen anførte jeg bl.a. følgende:

"Jeg var – og er – opmærksom på at de anbragte i detentionen i det omfang det er muligt, opholder sig i dagtimerne i anstalten for domfældte som dagfolk og indtager deres måltider dér. Jeg er dog samtidig opmærksom på at dette – af efterforskningsmæssige grunde, af hensyn til risikoen for undvigelse og andre grunde – ikke altid vil være tilfældet, og at således især tilbageholdte vil risikere at skulle opholde sig i arresten/detentionen i Ilulissat i længere tid.

Jeg henviser eksempelvis til oplysningerne i inspektionssagen om den anbragte med AP.NR. 13/03 som opholdt sig i arresten/detentionen som tilbageholdt fra den 20. januar til den 1. maj 2003, dvs. i 3 måneder og 10 dage, og som ikke var "dagmand" i anstalten for domfældte (jf. pkt. 7.1. i opfølgingsrapporten).

Jeg har noteret mig det oplyste herunder at den varme mad hovedsageligt består af frysevarer – eller i hvert fald gjorde det da den tidligere stationsleder havde ansvaret for arresten/detentionen.

Jeg går på baggrund af det oplyste ud fra at kødet til hakkebøffer indkøbes formet som bøffer der er lige til at lægge på panden.

Det fremgår dog samtidig af de detaljerede oplysninger som jeg nu har modtaget, at tilbehøret også omfatter løg og (ind i mellem) kartofler. Af stationslederens formulering (jf. det

udførlige citat ovenfor) kan jeg ikke udlede andet end at løg og kartofler indkøbes som ferskvarer hvilket også forekommer naturligt. Hvordan eksempelvis disse ingredienser kan fortæres uden at det kræver 'partering eller forarbejdning' forstår jeg umiddelbart ikke.

Politiet i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriets departement har hidtil alene anset problemet for at være et 'opvaskeproblem'. Det følger af det som jeg har anført i opfølgingsrapporten og ovenfor, at jeg ikke er overbevist om at problemet kan begrænses hertil.

Forholdene i arresterne/detentionerne i Grønland hører på dette punkt efter det oplyste under Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og ikke under departementet.

Den endelig vurdering af om forholdene i arresten/detentionen i Ilulissat er sundhedsmæssigt betænkelige, forudsætter en fagkundskab som jeg ikke har. Tilsvarende gælder politiet i Ilulissat, politimesteren og direktoratet.

På baggrund af det som jeg har anført ovenfor, henstiller jeg til Direktoratet for Kriminalforsorgen at rette henvendelse til de kompetente grønlandske fødevarermyndigheder med henblik på at disse myndigheder får mulighed for at undersøge de sundhedsmæssige forhold i arresten/detentionen i Ilulissat der er knyttet til vaskens/"opvaskebordets" placering i toilet- og baderummet og til funktionen heraf (opvask og – muligvis – partering og forarbejdning af mad).

Jeg beder direktoratet underrette mig om resultatet af min henstilling."

Dyrlæge Elisabeth Mærsk-Møller, Direktoratet for Erhverv, har besigtiget detentionen og har den 8. maj 2007 afgivet en udtalelse om de hygiejniske forhold (med kopi til embedsdyrlægen i Nuuk).

I udtalelsen er bl.a. anført følgende:

"Ved tilsyn i detentionen blev konstateret at der er sparsom mulighed for tilvirkning af madvarer. Det blev oplyst at der for nuværende kun var mulighed for at smøre mad og lave kaffe. Der blev således kun håndteret halvfabrikata og færdigvarer.

Det blev konstateret at der er direkte adgang fra toilet til tilberedningsområdet. Samtidig at vask der anvendes til opvask og håndvask i forbindelse med tilberedning er ved toilet uden rumadskillelse.

Det er embedets vurdering at forholdene er uhygiejniske i henhold til § 11 og § 12 stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 27. juli 1998 om levnedsmiddelvirksomheder [fremhævet af dyrlægen; min bemærkning]."

Uanset den måde som konklusionen er udfærdiget på, forstår jeg udtalelsen på den måde at konklusionen ovenfor angår det tilfælde at der – igen – skulle ske tilvirkning af

mad i toilet- og baderummet og blive vasket op. Jeg forstår at Grønlands Politis og direktoratets udtalelser til mig som er omtalt lige nedenfor, er skrevet med samme udgangspunkt.

Grønlands Politi har den 25. juni 2007 udtalt følgende over for Direktoratet for Kriminalforsorgen:

”...jeg [har] i forbindelse med modtagelsen af udtalelsen fra dyrlægen anmodet stationslederen i Ilulissat om fortsat at sikre, at der ikke foretages nogen form for opbevaring eller tilvirkning af madvarer i detentionen, ligesom jeg har anmodet stationslederen om at sikre, at der ikke vaskes op i detentionen.

I relation til anvendelsen af bestik [...], skal jeg henvise til min skrivelse af 26. april 2007, hvori jeg har indstillet, at der af Kriminalforsorgen stilles engangsservice til rådighed, til brug for de tilfælde, hvor tilbageholdte og afsonere undtagelsesvist opholder sig i politidetentioner.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brev af 3. august 2007 i det hele henholdt sig til politimesterens udtalelse og har oplyst at direktoratet i overensstemmelse hermed vil sikre at der stilles engangsservice til rådighed i detentionen.

Jeg har i august 2007 i anden anledning været i Ilulissat og har i den forbindelse besøgt detentionen. Jeg konstaterede at der i køkkenskabet i forrummet – hvor der på tidspunktet for inspektionen i 2003 var gryder og pander – nu opbevares engangsservice og –bestik i overensstemmelse med ovenstående udtalelser fra Grønlands Politi og direktoratet.

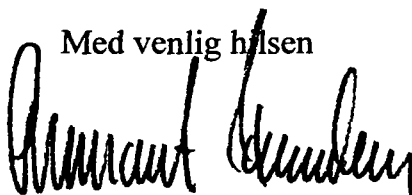
Under min besigtigelse drøftede jeg problemstillingen med den nuværende stationsleder i Ilulissat. Stationslederen oplyste at der efter hans opfattelse ikke (længere) var behov for at have vasken/opvaskebord i detentionen, og at han i og for sig helst så det fjernes.

Jeg henstiller til Grønlands Politi at overveje at følge stationslederens forslag/ønske.

Hvis vasken/opvaskebordet bliver stående, går jeg ud fra at politiet i Ilulissat og Grønlands Politi til stadighed er opmærksomme på at der ikke sker tilvirkning af madvarer i toilet- og baderummet eller bliver vasket op dér, jf. den ovennævnte fagkyndige udtalelse af 8. maj 2007.

Jeg foretager mig ikke mere i anledning af min inspektion den 23. maj 2003 og betragter hermed inspektionssagen for afsluttet.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef

Kopi er samtidig sendt til:

Dyrlæge Elisabeth Mærsk-Møller, Direktoratet for Erhverv (med særskilt brev)

Justitsministeriet

Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn

Rigspolitechefen

Folketingets Retsudvalg (med særskilt brev)

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: 03 SEP. 2007

J.nr.: 2003-1230-618
Sagsbehandler: PK3
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 49

Grønlands Politi
P. H. Lundsteens Vej 1
3900 Nuuk

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

**Vedrørende direktoratets j.nr. 03-1013-245, politiets j.nr. 55PM-10260-00005-04 –
detentionen i Ilulissat**

Ad 2.1. Anvendelsen af toilet- og baderum til madlavning/opvask

Den 30. november 2006 afgav jeg en opfølgingsrapport nr. 2 vedrørende min inspektion den 23. maj 2003 af detentionen i Ilulissat. Om de hygiejniske forhold i detentionen anførte jeg bl.a. følgende:

"Jeg var – og er – opmærksom på at de anbragte i detentionen i det omfang det er muligt, opholder sig i dagtimerne i anstalten for domfældte som dagfolk og indtager deres måltider dér. Jeg er dog samtidig opmærksom på at dette – af efterforskningsmæssige grunde, af hensyn til risikoen for undvigelse og andre grunde – ikke altid vil være tilfældet, og at således især tilbageholdte vil risikere at skulle opholde sig i arresten/detentionen i Ilulissat i længere tid.

Jeg henviser eksempelvis til oplysningerne i inspektionssagen om den anbragte med AP.NR. 13/03 som opholdt sig i arresten/detentionen som tilbageholdt fra den 20. januar til den 1. maj 2003, dvs. i 3 måneder og 10 dage, og som ikke var "dagmand" i anstalten for domfældte (jf. pkt. 7.1. i opfølgingsrapporten).

Jeg har noteret mig det oplyste herunder at den varme mad hovedsageligt består af frysevarer – eller i hvert fald gjorde det da den tidligere stationsleder havde ansvaret for arresten/detentionen.

Jeg går på baggrund af det oplyste ud fra at kødet til hakkebøffer indkøbes formet som bøffer der er lige til at lægge på panden.

Det fremgår dog samtidig af de detaljerede oplysninger som jeg nu har modtaget, at tilbehøret også omfatter løg og (ind i mellem) kartofler. Af stationslederens formulering (jf. det

udførlige citat ovenfor) kan jeg ikke udlede andet end at løg og kartofler indkøbes som ferskvarer hvilket også forekommer naturligt. Hvordan eksempelvis disse ingredienser kan fortæres uden at det kræver 'partering eller forarbejdning' forstår jeg umiddelbart ikke.

Politiet i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriets departement har hidtil alene anset problemet for at være et 'opvaskeproblem'. Det følger af det som jeg har anført i opfølgingsrapporten og ovenfor, at jeg ikke er overbevist om at problemet kan begrænses hertil.

Forholdene i arresterne/detentionerne i Grønland hører på dette punkt efter det oplyste under Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og ikke under departementet.

Den endelig vurdering af om forholdene i arresten/detentionen i Ilulissat er sundhedsmæssigt betænkelige, forudsætter en fagkundskab som jeg ikke har. Tilsvarende gælder politiet i Ilulissat, politimesteren og direktoratet.

På baggrund af det som jeg har anført ovenfor, henstiller jeg til Direktoratet for Kriminalforsorgen at rette henvendelse til de kompetente grønlandske fødevarermyndigheder med henblik på at disse myndigheder får mulighed for at undersøge de sundhedsmæssige forhold i arresten/detentionen i Ilulissat der er knyttet til vaskens/"opvaskebordets" placering i toilet- og baderummet og til funktionen heraf (opvask og – muligvis – partering og forarbejdning af mad).

Jeg beder direktoratet underrette mig om resultatet af min henstilling."

Dyrlæge Elisabeth Mærsk-Møller, Direktoratet for Erhverv, har besigtiget detentionen og har den 8. maj 2007 afgivet en udtalelse om de hygiejniske forhold (med kopi til embedsdyrlægen i Nuuk).

I udtalelsen er bl.a. anført følgende:

"Ved tilsyn i detentionen blev konstateret at der er sparsom mulighed for tilvirkning af madvarer. Det blev oplyst at der for nuværende kun var mulighed for at smøre mad og lave kaffe. Der blev således kun håndteret halvfabrikata og færdigvarer.

Det blev konstateret at der er direkte adgang fra toilet til tilberedningsområdet. Samtidig at vask der anvendes til opvask og håndvask i forbindelse med tilberedning er ved toilet uden rumadskillelse.

Det er embedets vurdering at forholdene er uhygiejniske i henhold til § 11 og § 12 stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 27. juli 1998 om levnedsmiddelvirkksomheder [fremhævet af dyrlægen; min bemærkning]."

Uanset den måde som konklusionen er udfærdiget på, forstår jeg udtalelsen på den måde at konklusionen ovenfor angår det tilfælde at der – igen – skulle ske tilvirkning af

mad i toilet- og baderummet og blive vasket op. Jeg forstår at Grønlands Politis og direktoratets udtalelser til mig som er omtalt lige nedenfor, er skrevet med samme udgangspunkt.

Grønlands Politi har den 25. juni 2007 udtalt følgende over for Direktoratet for Kriminalforsorgen:

”...jeg [har] i forbindelse med modtagelsen af udtalelsen fra dyrlægen anmodet stationslederen i Ilulissat om fortsat at sikre, at der ikke foretages nogen form for opbevaring eller tilvirkning af madvarer i detentionen, ligesom jeg har anmodet stationslederen om at sikre, at der ikke vaskes op i detentionen.

I relation til anvendelsen af bestik [...], skal jeg henvise til min skrivelse af 26. april 2007, hvori jeg har indstillet, at der af Kriminalforsorgen stilles engangsservice til rådighed, til brug for de tilfælde, hvor tilbageholdte og afsonere undtagelsesvist opholder sig i politiske detentioner.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brev af 3. august 2007 i det hele henholdt sig til politimesterens udtalelse og har oplyst at direktoratet i overensstemmelse hermed vil sikre at der stilles engangsservice til rådighed i detentionen.

Jeg har i august 2007 i anden anledning været i Ilulissat og har i den forbindelse besøgt detentionen. Jeg konstaterede at der i køkkenskabet i forrummet – hvor der på tidspunktet for inspektionen i 2003 var gryder og pander – nu opbevares engangsservice og –bestik i overensstemmelse med ovenstående udtalelser fra Grønlands Politi og direktoratet.

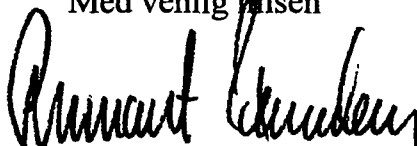
Under min besigtigelse drøftede jeg problemstillingen med den nuværende stationsleder i Ilulissat. Stationslederen oplyste at der efter hans opfattelse ikke (længere) var behov for at have vasken/opvaskebord i detentionen, og at han i og for sig helst så det fjernet.

Jeg henstiller til Grønlands Politi at overveje at følge stationslederens forslag/ønske.

Hvis vasken/opvaskebordet bliver stående, går jeg ud fra at politiet i Ilulissat og Grønlands Politi til stadighed er opmærksomme på at der ikke sker tilvirkning af madvarer i toilet- og baderummet eller bliver vasket op dér, jf. den ovennævnte fagkyndige udtalelse af 8. maj 2007.

Jeg foretager mig ikke mere i anledning af min inspektion den 23. maj 2003 og betragter hermed inspektionssagen for afsluttet.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef

Kopi er samtidig sendt til:

Dyrlæge Elisabeth Mærsk-Møller, Direktoratet for Erhverv (med særskilt brev)

Justitsministeriet

Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn

Rigspolitchefen

Folketingets Retsudvalg (med særskilt brev)

